

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 7. maj 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, onsdag den 7. maj 2008.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkt:

Punkt 115:

Forslag til forespørgselsdebat om at det offentlige medie KNR løses fra Grønlands Hjemmestyre, og omdannes til "selvejende institution".

(Landstingsmedlem Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit)

I begrundelsen for forslaget fremhævede **forslagsstilleren** bl.a., at den nuværende binding til grønlands Hjemmestyre som en bevillingsstyret institution i hjemmestyret kan virke hæmmende for viljen til en smidigere drift.

I landsstyrets besvarelse sammenfattede **Landsstyremedlem for Sundhed og Familie Arkalo Abelsen** på vegne af Landsstyremedlem for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke Tommy Marø de forhold, der i så fald skal tages i betragtning, særligt da KNR er den eneste landsdækkende public service institution i Grønland.

Partierne udtrykte bredt tilslutning til, at der arbejdes videre med at vurdere alternative organisationsformer for KNR.

Punkt 83:

Forslag til Landstingsbeslutning om placering af aluminiumsmelteværk samt principbeslutning om ejerskabs- og finansieringsmodel, hvis det på et senere tidspunkt endeligt besluttes at etablere en vandkraftbaseret aluminiumsproduktion i Grønland.

(Landsstyremedlemmet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser)

(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 14. marts 2008, jf. min indberetning fra landstingets forårssamling af 17. marts 2008. Ved afslutningen af forslagens 1. behandling endes landstinget

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqputaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

om at etablere et 11-mands ad hoc udvalg i denne sag, som skal foretage udvalgsbehandlingen. Udvalget er sammensat af 4 medlemmer fra Siumut, 2 medlemmer fra hver af partierne IA, Demokraterne og Atassut samt 1 medlem fra Kattusseqatigiit Partiit.

Til 2. behandlingen forelå en betænkning fra det særlige ad hoc udvalg. I udvalgets betænkning, som i det hele er udformet i enighed blandt udvalgets medlemmer, hæfter udvalget sig særligt ved hjemmestyrets mulige deltagelse i projektets ejerskab og finansiering.

Udvalget tilslutter sig værkets mulige placering ved Maniitsoq. Udvalget tilslutter sig endvidere, at der søges en tillægsbevilling i 2008 på niveauet 75 mio. kr. til afdækning af hjemmestyrets projektomkostninger i 2008. I 2009 forventes særlige projektomkostninger på niveauet 375 mio. kr.

Udvalget indstiller, at det på lige fod undersøges og forhandles med Alcoa, at hjemmestyrets deltagelse i projektet kan ske enten i form af en koncession med koncessionsbetaling eller i form af et direkte partnerskab. Udvalget beskriver i sin betænkning en række betæneligheder ved et stort og direkte engagement i projektet fra hjemmestyrets side og ønsker derfor, at begge de beskrevne muligheder holdes åbne i de videre drøftelser. Landsstyret havde indstillet det direkte partnerskab som grundlag for det videre arbejde.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser Siverth K. Heilmann** bl.a., at landsstyret kan tilslutte sig samtlige udvalgets indstillinger, herunder at begge de nævnte muligheder for hjemmestyrets engagement i projektet indgår i det videre arbejde.

Fra partiernes ordførerindlæg kan det fremhæves, at alle partier udtrykte tilslutning til indstillingerne i udvalgets betænkning. Et flertal udtrykte umiddelbare betæneligheder ved at hjemmestyret indgår i et medejerskab i projektet. Siumut nævnte i forbindelse med et forventet behov for omfattende import af arbejdskraft i anlægsfasen, at dette bør være anledning til at hjemmestyret overtager lovgivningskompetencen på udlændingeområdet fra staten.

Landsstyremedlemmet tilkendegav, at landsstyret vil arbejde videre med projektet på grundlag af udvalgets indstillinger samt at der vil blive forberedt en koncessionslovgivning.

Ved afstemning tilsluttede samtlige tilstedeværende landstingsmedlemmer sig beslutningsforslaget med de bemærkninger, der følger af udvalgets indstillinger.

Punkt 127:

Rapport om tilpasning af arbejdsstyrken til nye væksterhverv.

(Landsstyremedlemmet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser)

I rapporten beskrives et overblik over centrale problemstillinger for erhvervslivet og beskæftigelsessituationen. Det anføres, at for øjeblikket udvikler indtægterne i den offentlige sektor sig ikke positivt nok til at dække yderligere omfordeling i form af overførselsindkomster, subsidier m.v. En forøgelse af denne type omkostninger vil begrænse muligheden

for udvikling af nye væksterhverv, en afgørende forbedring af uddannelsesindsatsen og forbedrede sundhedstilbud.

Rapporten tager derfor sit udgangspunkt i behovet for at finde andre instrumenter til generelt at sikre lavindkomstgruppen større indtægter og dermed bedre levevilkår. Arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken skal tilpasses til ændringer i erhvervslivet, fordi ændringer i erhvervenes sammensætning giver ny efterspørgsel efter nye kvalifikationer hos arbejdskraften.

Landsstyremedlemmet bemærkede i fremlæggelsen af rapporten, at råstofsektoren for øjeblikket er det væsentligste væksterhverv. Inden for de næste fem år forventes der etableret op til 1.500 jobs som direkte beskæftigelse i minerne. Også aluminiumsprojektet kan blive en væsentlig faktor for beskæftigelsesmæssig vækst de kommende år. I anlægsfasen forventes dette projekt at beskæftige mellem 2.000 og 5.500 ansatte. I drift vil smelteren beskæftige omkring 800 ansatte. Hertil kommer en anseelig beskæftigelse i de virksomheder, som leverer varer og tjenesteydelser til minerne og til energiintensiv industri.

En af de væsentlige konklusioner i rapporten er, at tilskudsordningerne på finansloven må revurderes, således at der ikke opretholdes tilskudsordninger, som begrænser udviklingen af de nye væksterhverv.

Partierne udtrykte anerkendelse og tilslutning til rapporten. Partiernes ordførerindlæg afspejler en bred erkendelse af behov for uddannelse, omskoling og forberedelse af samfundet til nye industrielle erhvervsgrøner som grundlag for vækst og beskæftigelse i fremtiden.

Punkt 122:

Forslag til forespørgselsdebat om udfordringerne for at sikre den fremtidige arbejdsstyrke – med særlig fokus på råstofsektoren.

(Landstingsmedlem Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

I begrundelsen for forespørgslen anfører **forslagsstilleren** bl.a., at det vil være en stor udfordring at sikre arbejdskraft med de relevante kvalifikationer til råstofsektoren. Hun lægger særlig vægt på spørgsmålene om, hvilke kvalifikationer der samlet set vil blive efterspurgt og hvad man skal gøre for at maksimere antallet af hjemmehørende arbejdskraft til mineindustrien både på specialarbejderniveau og til at besætte jobs der kræver længerevarende uddannelser.

I landsstyrets besvarelse kom **Landsstyremedlem for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser Siverth K. Heilmann** bl.a. ind på, at de lokale uddannelsescentre *Piareersarfiiit* er i en udviklingsproces, hvor det forsøges at opkvalificere eksisterende personale og tiltrække nyt personale til at løfte den store opgave, der ligger i centrene. Det er ikke nogen nem opgave da der på landsplan er stor mangel særligt på kvalificerede lærere.

Vedr. råstofsektoren er Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser og Råstofdirektoratet i samarbejde med Sisimiut Kommune, i fuld gang med at etablere et rekrutteringscenter til råstofsektoren. Rekrutteringscenteret får til opgave at koordinere kommunikationen mellem mineselskaberne og interesseret arbejdskraft til minerne. Den

primære rekrutteringsindsats vil fortsat være det lokale *Piarsersarfik*. Opkvalificeringen af den kommende og nuværende arbejdskraft til minesektoren er opstartet. Dette arbejde koordineres af Fagudvalget for Entreprenør og Råstofsektoren, hvis medlemmer er repræsentanter fra entreprenør og mineselskaber samt myndigheder og uddannelsesinstitutioner. Udvalgets opgave er at rådgive om den arbejdsmarkeds- og uddannelsesmæssige indsats samt sikring af arbejdskraft til sektoren.

Blandt andre udvalg har Fagudvalget overvejelser om en ny mineingeniøruddannelse ved ARTEK på Bygge- og Anlægsskolen i Sisimiut. Dette arbejde gennemføres i samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet.

Med hensyn til spørgsmål om krav til indehavere af råstoflicenser, vil der ved underskrivelse af nye udnyttelsestilladelser i 2008 samtidigt blive underskrevet socioøkonomiske samarbejdsaftaler. Disse aftaler vil indeholde konkrete mål for lokalbeskæftigelse, uddannelse og inddragelse af lokale virksomheder m.m.

Partiernes ordførerindlæg afspejlede en bred enighed om prioritering af uddannelsesindsatsen til de nævnte erhvervsgrøner.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne